

וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ, וְלֹא כְּתוּב וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, שָׂאם כְּתוּב וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ - לְהוֹסִיף אֶת שְׂאָר הָעֲמִים. לֹא כְּתוּב וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ אֲלֵא בְּזִמְנָא שְׂיָבֵא מִלְּךָ הַמְּשִׁיחָא, שְׂכַתּוּב (ישעיה מט) שְׂרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, עֲכָשׁוּ שְׂאָמֵר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, לְהִרְאוֹת שְׂפָל יִשְׂרָאֵל לְבָדֵם, כְּלָם יַעֲבֹדוּ לְרֹאשׁ הַגּוֹלָה, לְרֹאשׁ שְׂל כְּבָל, וְלֹא שְׂאָר הָעֲמִים.

גִּוּר אַרְיָה יְהוּדָה, בְּתַחֲלָה גִוּר וְאַחַר כֶּף אַרְיָה. וְסוּד הַדְּבָר - בְּתַחֲלָה נָעַר וְאַחַר כֶּף אִישׁ, (שמות) ה' אִישׁ מִלְּחָמָה. מִטְּרַף בְּנֵי עֲלִית, מַה זֶה מִטְּרַף? לְהַכְלִיל אֶת מִלְּאָף הַמּוֹת, שֶׁהוּא עוֹמֵד עַל טְרַף לְכַלּוֹת אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם וְלֹא מִצִּיל, כְּמוֹ שְׂנַאָמֵר (מיכה ה) וְטְרַף וְאִין מִצִּיל. [ומהו] וּמֵאוֹתוֹ טְרַף מִסְתַּלְקַת הַשְּׂכִינָה.

כָּרַע - בְּגָלוֹת כְּבָל. רַבִּץ - בְּגָלוֹת אֲדוּם. כְּאֲרִיָּה - שֶׁהוּא חֲזוֹק. וּכְלָבִיא - שֶׁהוּא יוֹתֵר חֲזוֹק, כֶּף יִשְׂרָאֵל הֵם חֲזוֹקִים, שְׂבַנֵּי הָעוֹלָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת מְפַתִּים וְדוֹחֲקִים אוֹתָם, וְהֵם עוֹמְדִים בְּדַתָּם וּבַמְּנַהֲגֵיהֶם כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא.

כֶּף שְׂכִינָה, שְׂאָף עַל גַּב שְׂכַתּוּב (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, הִיא חֲזוֹקָה כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא בְּנִפְלִיָּה הַזֶּה. מַה אַרְיָה וְכָלְבִיא לֹא נוֹפְלִים אֲלֵא כְּדֵי לְטְרַף טְרַף וְלִשְׁלֹט, שְׂהָרִי מִרְחוֹק מְרִיחַ אֶת טְרַפּוֹ, וּמַשְׁעָה שְׂמֵרִיחַ נוֹפֵל, וְלֹא קָם עַד שְׂקוֹפֶץ עַל טְרַפּוֹ וְאוֹכְלוֹ, כֶּף שְׂכִינָה לֹא נוֹפֶלֶת אֲלֵא כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא, כְּדֵי לְנַקֵּם מֵעֲמִים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת וְלַקְפֹּץ עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂנַאָמֵר (ישעיה סג) צַעֲה בְּרַב כְּחוֹ.

מִי יִקְיַמְנֵוּ - הוּא לֹא יִקּוּם לְנִקֵּם מֵהֶם נִקְמָה קִטְנָה, אֲלֵא מִי יִקְיַמְנֵוּ. מ"י, כְּמוֹ שְׂנַאָמֵר (איכה ב)

וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ, וְלֹא כְּתוּב וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, דְּאִי כְּתוּב וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, לְאוֹסְפָא לְשְׂאָר עַמִּין. וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ כְּתוּב, אֲלֵא בְּזִמְנָא דִּי יֵתִי מִלְּכָא מְשִׁיחָא, דְּכְתוּב, (ישעיה מט) שְׂרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, הַשְׂתָּא דְּאָמֵר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, לְאַחַזְאָה דִּישְׂרָאֵל כְּלָהוּ בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, כְּלָהוּ יִפְלַחוּן לְרִישָׁא דְּגוֹלָה, לְרֹאשׁ דְּכְבָל, וְלֹא שְׂאָר עַמִּין:

גִּוּר אַרְיָה יְהוּדָה, בְּקַדְמִיתָא גִוּר, וְלִבְתֵּר אַרְיָה, וְרִזָּא דְּמִלָּה בְּקַדְמִיתָא נָעַר, וְלִבְתֵּר אִישׁ, (שמות טו) יִי אִישׁ מִלְּחָמָה. מִטְּרַף בְּנֵי עֲלִית, מְאִי מִטְּרַף. לְאַכְלִלָּא מִלְּאָף הַמּוֹת, דְּאִיהוּ קְיִימָא עַל טְרַף, לְשִׁינְעָאָה בְּנֵי עֲלִמָּא, וְלֹא מְשִׁזִּיב. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (מיכה ה) וְטְרַף וְאִין מִצִּיל. (ומהו) וּמַה הוּא טְרַף אִסְתַּלְקַת שְׂכִינָתָא.

כָּרַע, בְּגָלוֹתָא דְּכְבָל. רַבִּץ, בְּגָלוֹתָא דְּאֲדוּם. כְּאֲרִיָּה, דְּאִיהוּ תְּקִיפָא. וּכְלָבִיא, דְּאִיהוּ תְּקִיפָא יְתִיר. כֶּף יִשְׂרָאֵל תְּקִיפִין אִינוּן. דְּבַנֵּי עֲלִמָּא עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת מְפַתִּין וְדַחֲקִין לוֹן, וְאִינוּן קְיִימֵי בְּדַתִּיהוֹן וּבְנִימוּסֵיהוֹן כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא.

כֶּף שְׂכִינָתָא, דְּאָף עַל גַּב דְּכְתוּב, (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, הִיא תְּקִיפָא כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא בְּהֵאִי נִפְלִיָּה. מַה אַרְיָה וְכָלְבִיא לֹא נִפְלִין, אֲלֵא בְּגִין לְמִטְּרַף טְרַפָּא וְלִשְׁלֹטָא, דְּהָא מִרְחִיק אֲרַח טְרַפִּיָּה, וּמַשְׁעָתָא דְּאֲרַח נִפֵּל, וְלֹא קָם עַד דְּדִלִּיג עַל טְרַפִּיָּה וְאָכִיל לָהּ. כֶּף שְׂכִינָתָא לֹא נִפְלָה אֲלֵא כְּאֲרִיָּה וּכְלָבִיא, בְּגִין לְנַקֵּמָא מֵעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְלְדַלְגָּא עֲלֵיהוּ. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (ישעיה סג) צוּעָה בְּרוּב כְּחוֹ.

מִי יִקְיַמְנֵוּ, הוּא לֹא יִקּוּם לְנַקֵּמָא מִנֵּיהוּ

מי ירפא לך, והוא עולם העליון שבו שלטון לחזק לכל, וכתוב (איוב לח) מבטן מי יצא הקרח, ובארוה.

לא יסור שבט מיהודה וגו', בארו החברים, אבל עד פי יבא שיל"ה, בה"א, משום שבשאר בור, להראות כאן את סוד [פאן] השם הקדוש י"ה. במקום אחר שילו בלי ה"א, ובמקום אחר שלה בלי יו"ד, וכאן שיל"ה ביו"ד ה"א, סוד השם הקדוש העליון, ששכינה תקום בשם [יה] של י"ה, והוא סוד של י' [מ"י], כפי שאמרנו.

השלמה מזה שממות (סימן כא)

אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה (בראשית מט). שמונה דרגות כלולות בפסוק זה. ארבע מהן דומות זו לזו, ושתיים מהן דומות זו לזו. ארבע שדומות זו לזו הן גפן שרקה, הינו גפן הינו שרקה, שמהם יוצאים ענבים ומהם נעשה יין שנקרא יין, וכלן סוד אחד ומשרש אחד יוצאות ושופעות. ושתיים שדומות זו לזו - עירה אתנו, הינו עירה הינו אתנו, וסוד אחד הם, ובדרגה אחת כלולות ומסוד אחד שופעות.

לבשו סותה זה דבר אחד וסוד אחד, (שמות כב) כי היא כסותה לבדה היא שמלתו לערו. פעם קורא לו כסות, ופעם אחרת קוראהו לבוש, ופעם אחרת קוראהו שמלה, וכלם משרש אחד שופעים ודבר אחד עושים, וחלופי השמות כלולים בהם סודות עליונים, ומי שדיק טעם משהו, ומי שלא דיק - לא טעם ולא משהו. ושמונה הדרגות הללו רמוזים בהן סודות

נוקמא זעירא, אלא מי יקימנו. מי, כמה דאת אמר, (איכה ב) מי ירפא לך, והוא איהו עלמא עלאה, דביה שלטנותא לאתקפא לכלא.

וכתיב, (איוב לח) מבטן מי יצא הקרח ואוקמוה: לא יסור שבט מיהודה וגו', אוקמוה חבריא, אבל עד פי יבא שיל"ה בה"א, בגין דשאר בור, לאחזאה הכא רזא (הכא) דשמא קדישא י"ה, באתר אחרא שילו בלא ה', באתר אחרא שלה בלא י', והכא שיל"ה ביו"ד ה"א, רזא דשמא קדישא עלאה, דשכינתא תקום בשמא (ס"א דא) די"ה ואיהו רזא די' (ס"א מ"), כדקאמרינן.

השלמה מזה שממות (סימן כא)

אסרי לגפן עיר"ה ולשורק"ה בני אתונו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה. תמניא דרגין פלילין בהאי קרא. ארבע מנהון דמין אהדדי, תרין מנהון דמין אהדדי, ותרין אחרנין דמין אהדדי. ארבע דדמין אהדדי אינון גפן שורקה, היינו גפן היינו שורקה דמנהון נפקין ענבים ומנהון מתעביד חמרא דאיקרי יין וכלהו רזא חדא ומשרשא חד נפקין ונגדין. ותרין דדמין אהדדי עירה אתונו, היינו עירה היינו אתונו ורזא חדא נינהו ובדרגא חדא כלילין ומרזא חדא נגדין.

לבוש"ו סות"ה היינו מלה חדא ורזא חדא (שמות כ"ג) כי היא כסותו לבדה היא שמלתו לעורו. זמנא קרייה פסות וזמנא אחרא קרייה לבוש וזמנא אחרא קרייה שמלה וכלהו משרשא חדא נגדין ומלה חדא עבדין וחלופא דשמהן רזין עלאין פלילין בהו, ומאן דדייק טעים מידי. ומאן דלא דייק, לא טעים ולא מידי. והני תמניא דרגין רזין עלאין